ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цөм сүргийн үржлийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГСА-2024/05/НА-СТА-ОНА

Цахим хуудас: www.audit.mn Говьсүмбэр аймаг 2024 он	Тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Ахлах аудитор:Б.Анхтуяа Цахим хаяг: ankhtuyab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс:976-7054 3179
И-мэйл: govisumber@audit.gov.mn

2024.03.15 № 47
танай ____________-ны № ____________-т

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН
ЦӨМ СҮРГИЙН ҮРЖЛИЙН ТӨВИЙН
ЗАХИРАЛ Г.БАТБАЯР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Цөм сүргийн үржлийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Говьсүмбэр аймгийн Цөм сүргийн үржлийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Жилийн эцсийн байдлаар үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдэлд тооллого, тооцоо бодолт хийгээгүй, завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.2, 12.2.2, 12.2.6, 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 дахь заалтууд, Улсын секторын байгууллагуудын нийтлэг зорилготой санхүүгийн тайлагналын онолын үзэл баримтлал: Хөрөнгө 5.11 "Байгууллага нь нөөцийг хянадаг байх ёстой", 5.12 "Нөөцийг одоо хянаж буй эсэхээ тогтоохдоо, байгууллага нь хяналтын дараах үзүүлэлтүүд оршин байгаа эсэхийг үнэлнэ", Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

0008020124

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээллийг ирүүлээгүй болно.

Санхүүгийн тайланд удирдлага болон засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**359,954,264.04**	**337,655,599.49**
33	**АВЛАГА**	**9,987,774.04**	**12,851,382.83**
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,595,000.00	1,595,000.00
33500	**Бусад авлага**	**8,392,774.04**	**11,256,382.83**
33510	Байгууллагаас авах авлага	8,392,774.04	11,256,382.83
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**349,966,490.00**	**324,804,216.66**
35100	**Түүхий эд материал**	**38,807,200.00**	**49,723,200.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	38,723,200.00	49,331,200.00
35130	Эм боох материал	84,000.00	392,000.00
35400	**Хангамжийн материал**	**15,749,290.00**	**13,764,350.00**
35410	Бичиг хэргийн материал	103,000.00	144,500.00
35420	Аж ахуйн материал	9,695,300.00	8,590,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,950,990.00	5,029,550.00
35600	Мал амьтад	295,410,000.00	261,316,666.66
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**68,028,096.88**	**59,350,561.03**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**68,028,096.88**	**59,350,561.03**
39200	**Биет хөрөнгө**	**66,003,096.88**	**57,325,561.03**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	36,115,613.00	36,115,613.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,606,905.20	-9,623,882.16
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	66,280,000.00	66,280,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-32,632,000.34	-38,277,333.74
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	19,237,400.00	19,237,400.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17,576,520.46	-18,774,816.98
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	12,048,000.00	11,618,400.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,862,490.12	-9,249,819.09
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**2,025,000.00**	**2,025,000.00**
39301	Програм хангамж	880,000.00	880,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-880,000.00	-880,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	2,025,000.00	2,025,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**427,982,360.92**	**397,006,160.52**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**5,669,889.32**	**8,495,287.86**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**5,669,889.32**	**8,495,287.86**
41300	**Өглөг**	**5,669,889.32**	**8,495,287.86**
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	560,210.46	0.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	5,008,378.86	7,695,753.86
41360	**Бусад өглөг**	**101,300.00**	**799,534.00**
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	101,300.00	799,534.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**422,312,471.60**	**388,510,872.66**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**422,312,471.60**	**388,510,872.66**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	136,284,000.00	136,284,000.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	136,284,000.00	136,284,000.00
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**286,028,471.60**	**252,226,872.66**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	317,121,476.82	287,734,816.75
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-31,093,005.22	-35,507,944.09
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**427,982,360.92**	**397,006,160.52**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**173,884,725.00**	**175,145,318.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**55,940,325.00**	**25,099,618.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**55,940,325.00**	**25,099,618.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**8,455,325.00**	**8,224,618.00**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,455,325.00	8,224,618.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	47,485,000.00	16,875,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**117,944,400.00**	**150,045,700.00**
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**117,944,400.00**	**150,045,700.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	117,944,400.00	150,045,700.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**186,777,728.02**	**210,653,262.09**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**186,777,728.02**	**210,653,262.09**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**184,288,878.02**	**208,103,262.09**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**78,295,490.00**	**97,431,760.00**
210101	Үндсэн цалин	41,473,535.00	55,147,391.00
210102	Нэмэгдэл	350,000.00	0.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,810,000.00	762,000.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	34,661,955.00	41,522,369.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**9,865,937.00**	**12,208,957.66**
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,650,997.00	8,281,700.97
210202	Тэтгэмжийн даатгал	782,471.00	974,316.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,408,445.00	1,582,684.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	93,094.00	120,567.94
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	930,930.00	1,249,688.36
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**5,051,117.44**	**5,632,510.24**
210301	Гэрэл, цахилгаан	152,485.44	204,426.24
210302	Түлш, халаалт	4,867,940.00	4,704,590.00
210303	Цэвэр, бохир ус	30,692.00	723,494.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**25,155,840.00**	**40,741,016.67**
210401	Бичиг хэрэг	167,300.00	393,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,170,000.00	10,232,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	529,540.00	517,550.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	60,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	69,000.00	130,800.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	17,220,000.00	29,406,666.67

2105	**Нормативт зардал**	**200,000.00**	**1,223,500.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	200,000.00	1,223,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**0.00**	**1,420,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	1,420,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**2,673,530.00**	**3,103,300.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,356,730.00	2,478,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	750,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	109,800.00	109,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	109,500.00	44,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	61,500.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	286,000.00	438,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**63,046,963.58**	**46,342,217.52**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,921,349.46	37,664,681.67
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	9,125,614.12	8,677,535.85
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,488,850.00**	**2,550,000.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,461,500.00**	**2,550,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,461,500.00	2,550,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**1,027,350.00**	**0.00**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,027,350.00	0.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**-12,893,003.02**	**-35,507,944.09**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**18,200,002.20**	**0.00**
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	18,200,002.20	0.00
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**-31,093,005.22**	**-35,507,944.09**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**127,769,725.00**	**158,270,318.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**9,825,325.00**	**8,224,618.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**9,825,325.00**	**8,224,618.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**9,825,325.00**	**8,224,618.00**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,825,325.00	8,224,618.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**117,944,400.00**	**150,045,700.00**
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**117,944,400.00**	**150,045,700.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	117,944,400.00	150,045,700.00

II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**127,769,725.00**	**158,270,318.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**127,769,725.00**	**158,270,318.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**125,342,375.00**	**155,270,318.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**77,400,651.43**	**98,558,148.67**
210101	Үндсэн цалин	37,753,656.43	45,887,144.41
210102	Нэмэгдэл	9,003,171.00	7,360,968.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,766,000.00	2,430,847.26
210104	Урамшуулал	966,756.00	0.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,911,068.00	42,879,189.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**9,800,401.99**	**11,875,509.09**
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,585,175.67	8,257,308.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	781,000.74	976,225.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,405,801.36	1,257,445.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	93,493.10	214,213.87
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	934,931.12	1,170,315.85
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**5,051,117.44**	**5,632,510.24**
210301	Гэрэл, цахилгаан	152,485.44	204,426.24
210302	Түлш, халаалт	4,659,440.00	4,704,590.00
210303	Цэвэр, бохир ус	239,192.00	723,494.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**10,166,394.14**	**11,529,450.00**
210401	Бичиг хэрэг	300,000.00	500,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,068,354.14	10,232,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	486,640.00	517,550.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0.00	60,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	311,400.00	219,600.00
2105	**Нормативт зардал**	**876,600.00**	**1,878,400.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	876,600.00	1,878,400.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**2,335,180.00**	**4,293,500.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	850,000.00	853,000.00
210604	Урсгал засвар	1,485,180.00	3,440,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**0.00**	**1,000,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	1,000,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**2,712,030.00**	**3,502,800.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,356,730.00	3,000,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	750,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	139,800.00	109,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	69,500.00	56,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	60,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	336,000.00	304,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**17,000,000.00**	**17,000,000.00**

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,000,000.00	17,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,427,350.00**	**3,000,000.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,400,000.00**	**3,000,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,400,000.00	3,000,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**1,027,350.00**	**0.00**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,027,350.00	0.00
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**0.00**	**0.00**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**134,259,000.00**	**0.00**	**316,695,508.89**	**450,954,508.89**
2	**Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт**	**0.00**	**0.00**	**425,967.93**	**425,967.93**
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**134,259,000.00**	**0.00**	**317,121,476.82**	**451,380,476.82**
4	**Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
5	**Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт**	**2,025,000.00**	**0.00**	**0.00**	**2,025,000.00**
6	**Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
7	**Өмчид гарсан өөрчилөлт**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
8	**Зарласан ногдол ашиг**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	**0.00**
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	**0.00**	**0.00**	**-31,093,005.22**	**-31,093,005.22**
10	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**136,284,000.00**	**0.00**	**286,028,471.60**	**422,312,471.60**
11	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**136,284,000.00**	**0.00**	**286,028,471.60**	**422,312,471.60**
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	1,706,345.15	1,706,345.15
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**136,284,000.00**	**0.00**	**287,734,816.75**	**424,018,816.75**
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-35,507,944.09	-35,507,944.09
20	**2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл**	**136,284,000.00**	**0.00**	**252,226,872.66**	**388,510,872.66**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**170,045,700.00**	**158,270,318.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**170,045,700.00**	**158,270,318.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**167,045,700.00**	**155,270,318.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**102,752,200.00**	**98,558,148.67**
210101	Үндсэн цалин	52,955,400.00	45,887,144.41
210102	Нэмэгдэл	6,758,900.00	7,360,968.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,995,800.00	2,430,847.26
210105	Гэрээт ажлын хөлс	41,042,100.00	42,879,189.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**14,641,600.00**	**11,875,509.09**
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,000,800.00	8,257,308.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	909,600.00	976,225.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	728,400.00	1,257,445.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	183,600.00	214,213.87
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,819,200.00	1,170,315.85
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**9,174,400.00**	**5,632,510.24**
210301	Гэрэл, цахилгаан	500,000.00	204,426.24
210302	Түлш, халаалт	8,174,400.00	4,704,590.00
210303	Цэвэр, бохир ус	500,000.00	723,494.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**11,677,100.00**	**11,529,450.00**
210401	Бичиг хэрэг	500,000.00	500,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,232,300.00	10,232,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	600,000.00	517,550.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	60,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	284,800.00	219,600.00
2105	**Нормативт зардал**	**1,878,400.00**	**1,878,400.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,878,400.00	1,878,400.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**4,293,500.00**	**4,293,500.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	853,000.00	853,000.00
210604	Урсгал засвар	3,440,500.00	3,440,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**1,000,000.00**	**1,000,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	1,000,000.00	1,000,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**4,628,500.00**	**3,502,800.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,000,000.00	3,000,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	705,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	434,200.00	109,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	100,000.00	56,000.00

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	85,300.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	304,000.00	304,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**17,000,000.00**	**17,000,000.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,000,000.00	17,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,000,000.00**	**3,000,000.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,000,000.00**	**3,000,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,000,000.00	3,000,000.00
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**170,045,700.00**	**158,270,318.00**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**150,045,700.00**	**150,045,700.00**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	150,045,700.00	150,045,700.00
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**20,000,000.00**	**8,224,618.00**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,000,000.00	8,224,618.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1.00**	**1.00**
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**4.00**	**4.00**
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	3.00	3.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	0.00	0.00
620004	Гэрээт ажилтан	0.00	0.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Завсрын аудитаар:

Тус байгууллагад 2023 оны 3 дугаар улирлын байдлаар санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд завсрын аудит гүйцэтгэж, нийт 8 горим сорилыг хэрэгжүүлж, асуудлын бүртгэлээр 8,608.6 мянган төгрөгийн 6 алдааг залруулах зөвлөмж өгсөн байна. Нийт 1,340.3 мянган төгрөгийн 3 алдааг залруулж, 7,268.3 мянган төгрөгийн 3 алдааг залруулаагүй тул дараагийн шатны арга хэмжээг авахаар шийдвэрлэсэн.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой горим сорилын хүрээнд дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

1. Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд нийт 3,154.9 мянган төгрөгийн 9 шийдвэр, 1,2 дугаар улирлын төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбарыг тус тус мэдээлээгүй, нийт 84,355.6 мянган төгрөгийн орлогын 10, 5,744.6 мянган төгрөгийн зарлагын 1 гүйлгээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нийт 93,255.1 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1, 4.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.1.6, 6.3.3, 6.4.5, 6.4.8, 7 дугаар зүйлийн 7.1.1, 7.1.3, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2.1.5, 2.2.1.13, 2.2.3.2, 3 дугаар зүйлийн 3.1.7, 3.2.2, 3.2.10, 3.2.11 дэх заалтуудтай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитаар илэрсэн зөрчлийг нөхөн мэдээлэх, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллах, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх талаар албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

1. Аймгийн Засаг даргын 2009 оны А/96 дугаар захирамжаар өвөлжөөний зориулалтаар олгосон /700 м2/ газар эзэмших эрхийг үнэлж бүртгээгүй, өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.1, 14.4.2, Газрын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 дахь заалтуудтай нийцээгүй, иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Өвөлжөөний зориулалтаар олгосон газар эзэмших эрхийг холбогдох байгууллагаар үнэлүүлж, бүртгэх талаар албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

Аудитаар нийт 834.9 мянган төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад 834.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Залруулсан алдаа:

1. ХХОАТ-т үүссэн авлагыг өмнөх үеийн үр дүн рүү хаасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.4, 20.2.5 дахь заалтуудыг зөрчсөн, УСНББОУС 1.27-д "Санхүүгийн тайланд байгууллагын санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг үнэн зөв толилуулах ёстой", оршин байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй

Залруулаагүй алдаа:

Байхгүй

Аудитаар нийт 8,109.0 мянган төгрөгийн зөрчил[1] илэрснээс, 430.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 7,679.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн.

Төлбөрийн акт

1. Мал эмнэлэг үржлийн албаны 100 жилийн ойн баярыг тохиолдуулан мал амьтад данснаас 10 толгой малыг /430.0 мянга/ албан хаагчдад шагнал хэлбэрээр хандивлаж, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зардалд зарцуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3, 4.1.6, 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.1.3 дахь заалтуудыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэв.

Албан шаардлага

1. Гэрээт малчдад хууль тогтоомжид заагдаагүй нэмэгдэл олгосон, тушаал шийдвэргүй цалингийн зардлаас ажил гүйцэтгэсний хөлс нийт 7,679.0 мянган төгрөгийг олгож ТАЦС-д цалингийн зөрүү хэсэгт тооцоолсон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Төрийн албаны тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.2.4, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 49 дүгээр зүйлийн 49.1, 49.1.3, 108 дугаар зүйлийн 108.1, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар" зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Гэрээт малчдад хөдөлмөрийн гэрээнд заасан цалин хөлсний хэмжээгээр цалин, нэмэгдлийг олгох, батлагдсан цалингийн зардлыг зориулалт бусаар зарцуулахгүй байх албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

2. Жилийн эцсийн байдлаар үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдэлд тооллого хийгээгүй, тооцоо бодсон акт байхгүй, завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.2, 12.2.1, 12.2.6, 20 дугаар зүйлийн 20.2, 20.2.6 дахь

---

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

заалтуудыг зөрчсөн, Улсын секторын байгууллагуудын нийтлэг зорилготой санхүүгийн тайлагналын онолын үзэл баримтлал: Хөрөнгө 5.11 "Байгууллага нь нөөцийг хянадаг байх ёстой", 5.12-т "Нөөцийг одоо хянаж буй эсэхээ тогтоохдоо, байгууллага нь хяналтын дараах үзүүлэлтүүд оршин байгаа эсэхийг үнэлнэ", Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хөрөнгийн тооллогыг хууль, тогтоомжид заасны дагуу хийх, баримтжуулах, баталгаажуулах талаар албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

Зөвлөмж

1.Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Ашиглалтын хугацаа дууссан, элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн боловч эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй 17 нэр төрлийн 17 ширхэг 18,631.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгөөс цаашид ашиглах боломжтой хөрөнгийг үнэлж бүртгээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 5.1.5, 20.2.4, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан журмын 7.1 дэх заалтуудыг зөрчсөн, Үндсэн хөрөнгө УСНББОУС-17-н (67 "Хөрөнгийн үлдэх өртөг ба ашиглалтын хугацааг наад зах нь санхүүгийн жил бүрийн эцэст хянаж үзэх б а хэрэв хүлээлт нь өмнөх тооцооллоос өөр байвал уг өөрчлөлтийг УСНББОУС 3, Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт ба алдааны дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооны өөрчлөлт байдлар тайлагнана", 82б "Хөрөнгийн ашиглалт эсвэл данснаас хасалтаас ирээдүйн эдийн засгийн үр өгөөж буюу үйлчилгээний чадавхи хүлээгдэхээргүй болсон", үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Ашиглалтын хугацаа дууссан 17 нэр төрлийн 17 ширхэг 18,631.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг актлах болон цаашид ашиглах боломжтой хөрөнгийг үнэлж данс бүртгэлд тусгах

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цөм сүргийн үржлийн төв	4	2.2	1	0.8	3	1.3	4	2.2				
Дүн	**4**	**2.2**	**1**	**0.8**	**3**	**1.3**	**4**	**2.2**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цөм сүргийн үржлийн төв	4	8.1	1	0.4	1	7.7	1	0.0				
Дүн	**4**	**8.1**	**1**	**0.4**	**1**	**7.7**	**1**	**0.0**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Цөм сүргийн үржлийн төв	1	93.3			1	93.3		
Дүн	**1**	**93.3**			**1**	**93.3**		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Цөм сүргийн үржлийн төв	2	5.0			1	5.0	1	0.0
Дүн	**2**	**5.0**			**1**	**5.0**	**1**	**0.0**
Нийт дүн	**3**	**98.3**			**2**	**98.3**	**1**	0.0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо		Санал дүгнэлтийн хэлбэр
		Аудитад	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр	

			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1					1		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	**1**					**1**		